

KARDİOMETABOLİK VƏ NADİR XƏSTƏLİKLƏR KONQRESİ

20–21 Fevral 2026

Hilton Otel , Bakı

Hipertrofik Ürək

Dr. Şəfəq Mustafayeva

KARDİOMETABOLİK VƏ NADİR XƏSTƏLİKLƏR KONQRESİ

20–21 Fevral 2026
Hilton Otel , Bakı

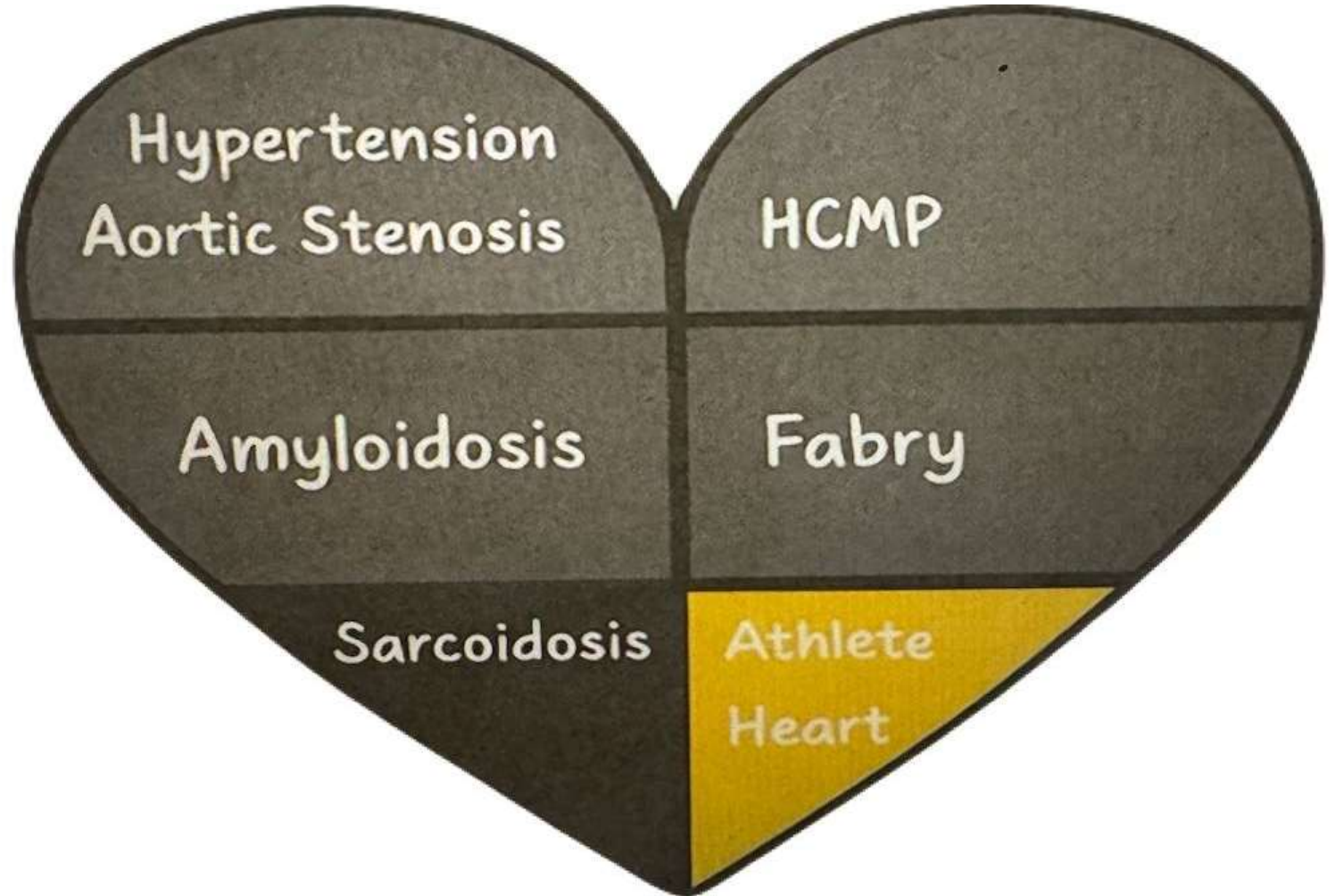
KARDİOMETABOLİK VƏ NADİR XƏSTƏLİKLƏR KONQRESİ

20–21 Fevral 2026
Hilton Otel , Bakı

LVH ssenariləri

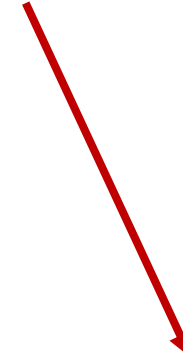

Sol mədəciyin hipertrofiyası

LV divarının qalınlığı
13-15mm

LV divarının qalınlığı
> 15mm

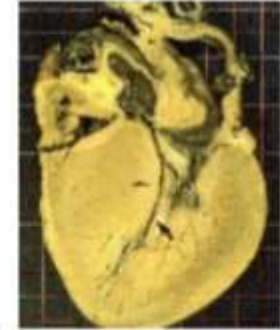
KARDİOMETABOLİK VƏ NADİR XƏSTƏLİKLƏR KONQRƏSİ

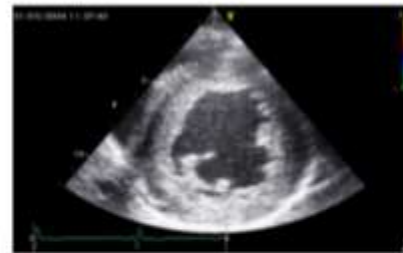
20-21 Fevral 2026
Hilton Otel , Bakı

gray area

LV hipertrofiyası 13-15mm

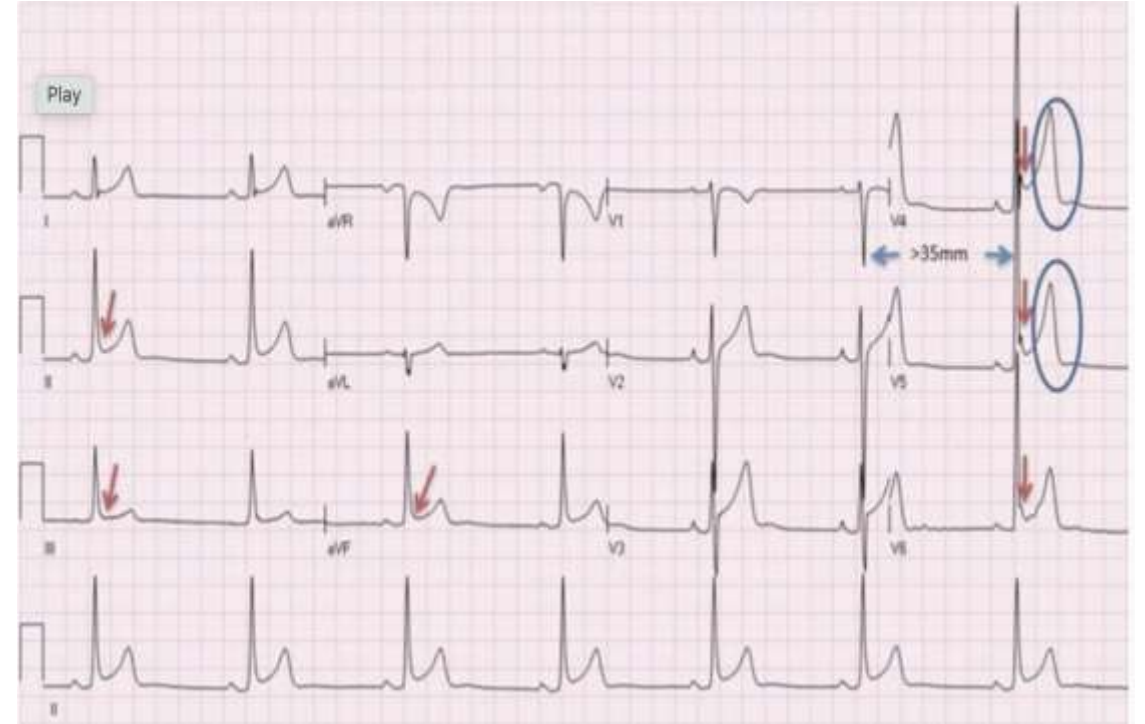

LV hipertrofiyası 13-15mm

Klinik hal

- 27 yaşında kişi, idmançı
- Şikayəti: ürəkdöyüntü
- AT- , ŞD – , Aile anamnez –
- Fiziki müayinə - N
- Laborator analizlər – norma daxilindədir

- *Sinus bradikardiya*
- *Erkən repolyarizasiya*
- *Yüksək voltaj*

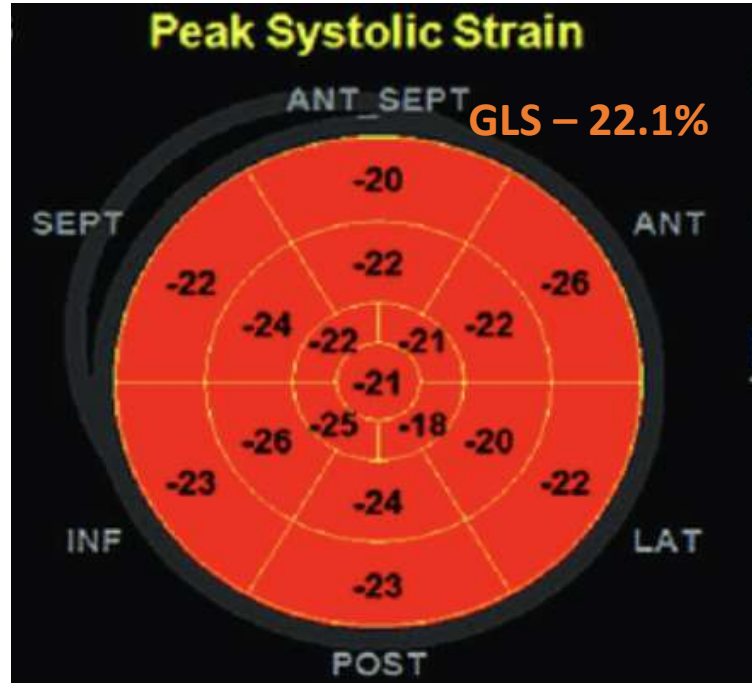
LV hipertrofiyası 13-15mm:

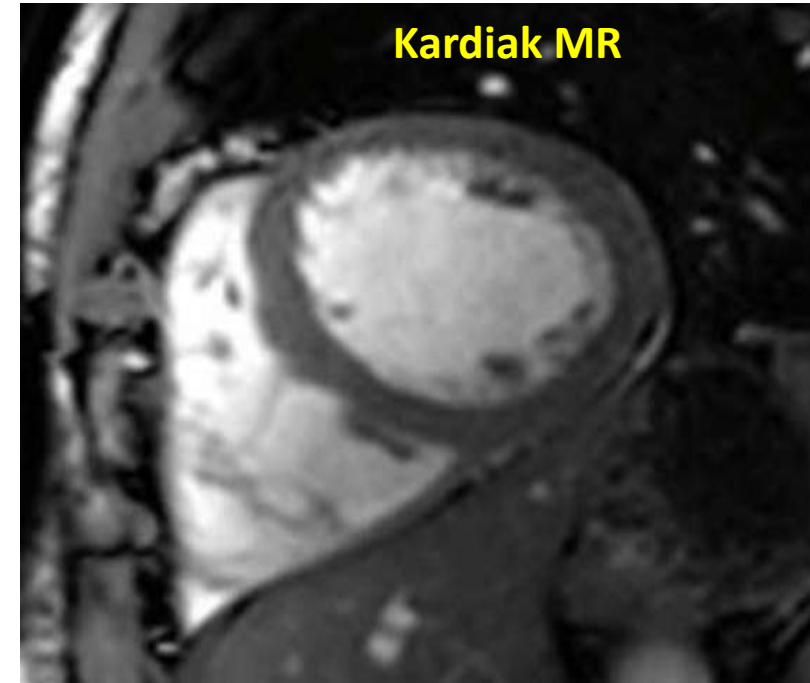
- **Simmetrik hipertrofiyası**
- **LV divarının qalınlığı -14mm**
- **LVEDD - 57mm**
- **Diastolik disfunksiya yoxdur**
- **LVOT obstruksiya yoxdur**

LV hipertrofiyası 13-15mm:

Global longitudinal strain - normal

LGE yoxdur

ATLET ÜRƏK

LV hipertrofiyası 13-15mm: HIPERTROFIK KMP

LVH > 15mm, digər səbəb yoxdur
və ya

LVH > 13mm + genetik test pozitiv

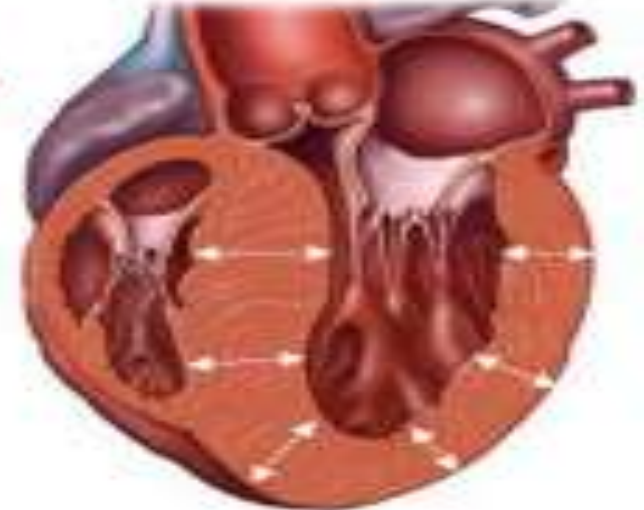
**Reverse septal
contour**

**Apical
HCM**

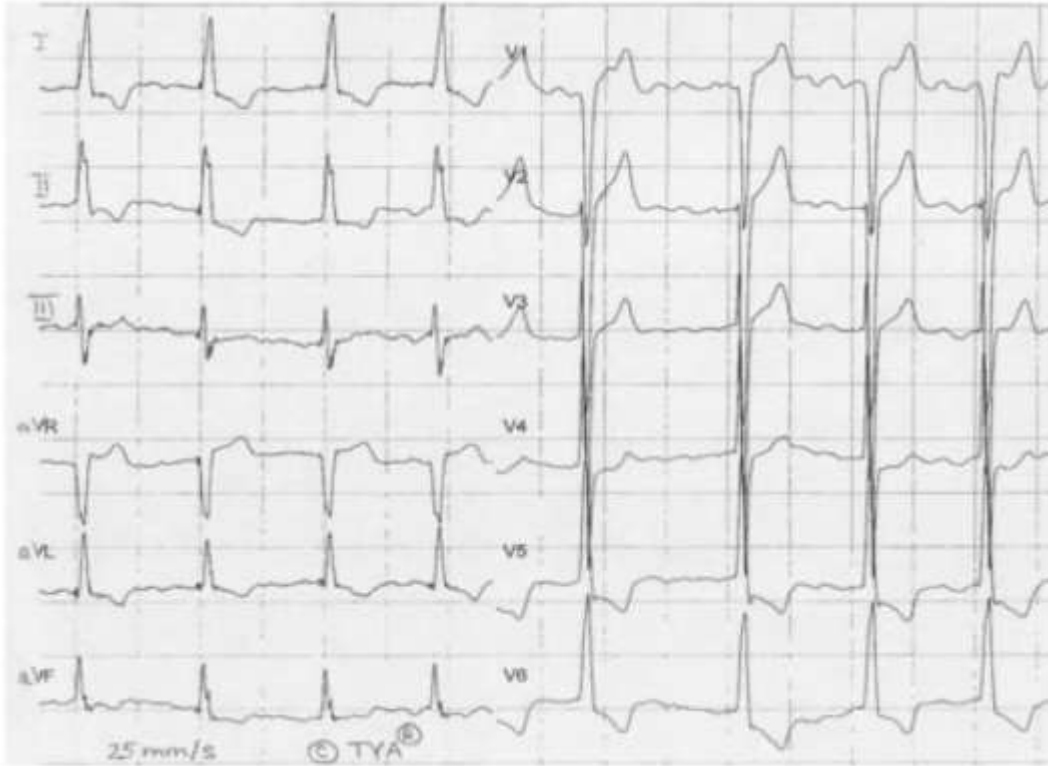
**Neutral
HCM**

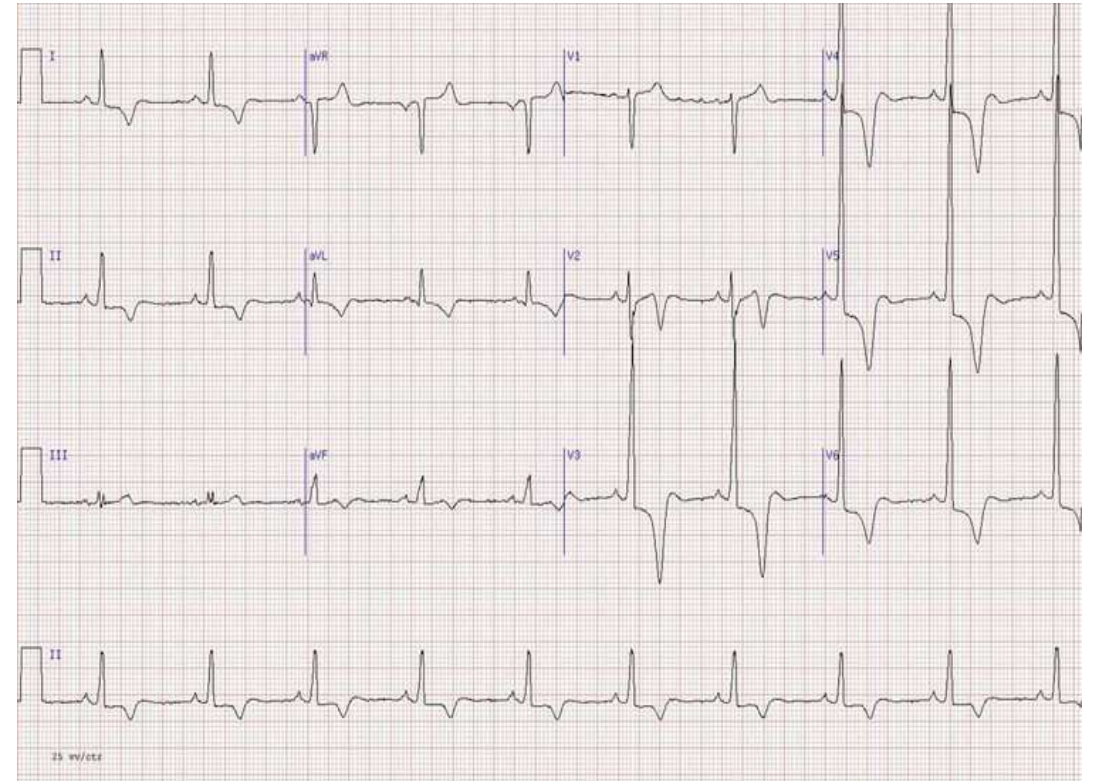
LV hipertrofiyası 13-15mm: **HIPERTROFIK KMP**

Septal KMP

- **Yüksək voltaj EKQ**
- **LVH əlamətləri**

Apikal KMP

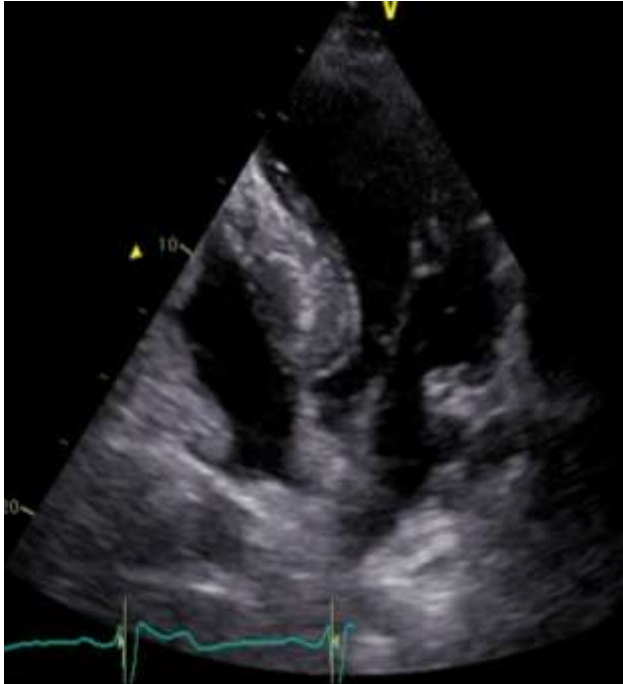

- **Yüksək voltaj EKQ**
- **V3-V6 dərin assimetrik T dişi**

LV hipertrofiyası 13-15mm: HIPERTROFIK KMP

Asimmetrik hipertrofiya

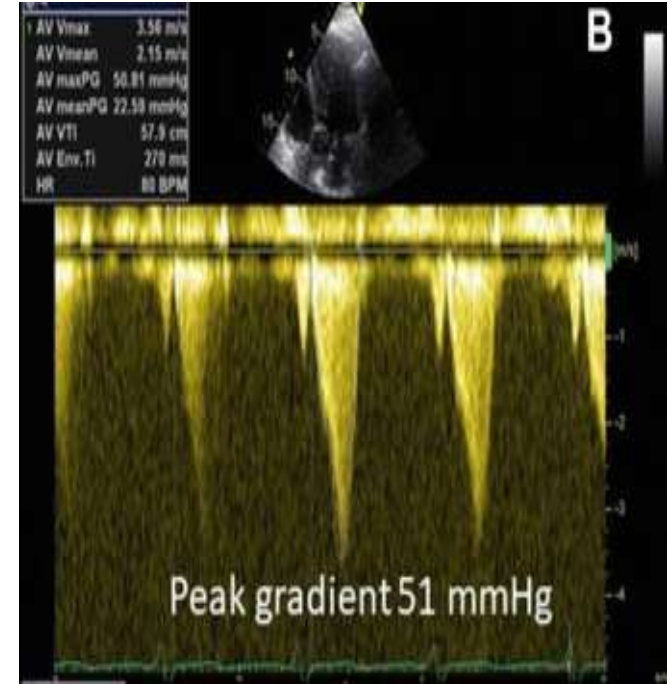

! *Septal HKMP*

Systolic anterior motion (SAM)

Obstruktiv HKMP

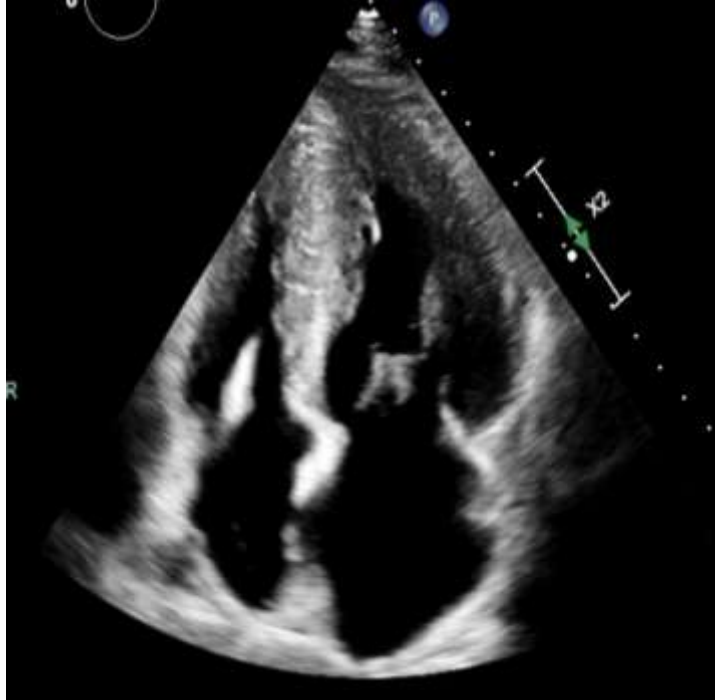

LVOT da obstruksiya

LV hipertrofiyası 13-15mm: HIPERTROFIK KMP

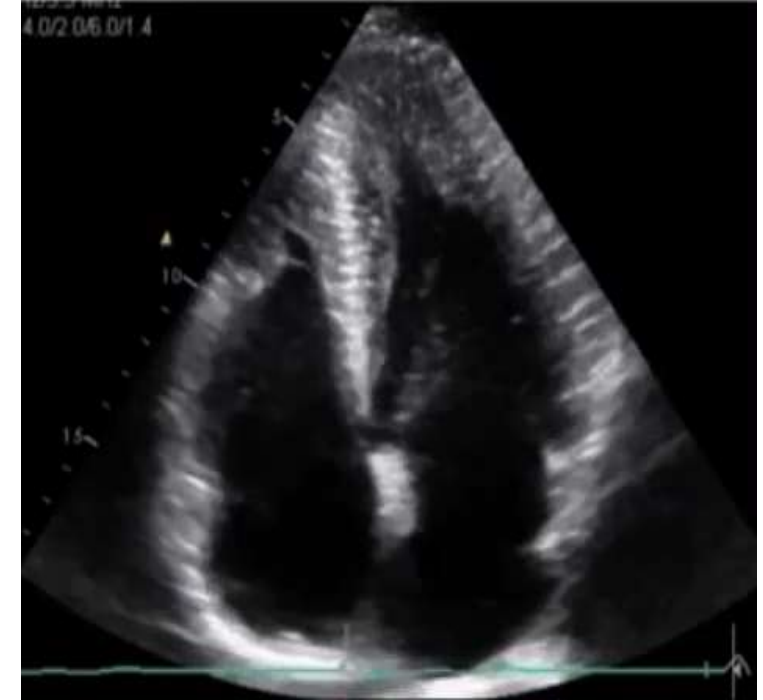
Simmetrik hipertrofiya

Simmetrik HKMP

Midventrikulyar HKMP

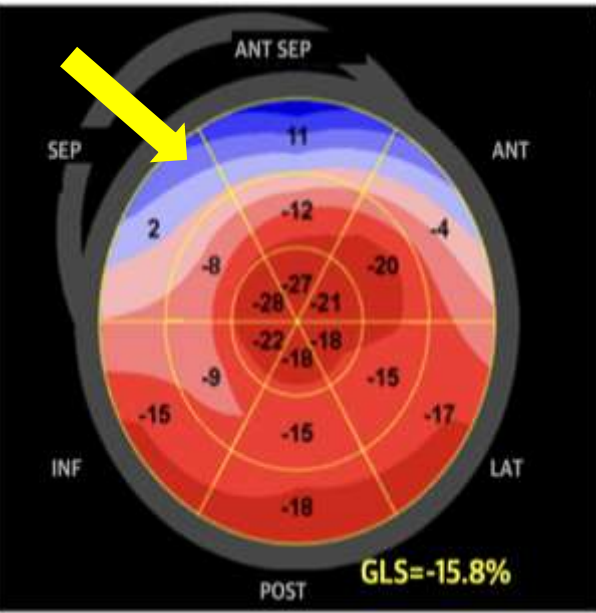

Apikal HKMP

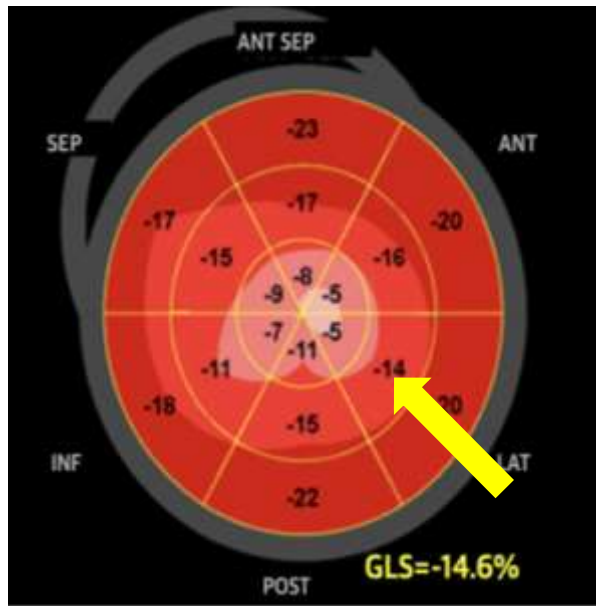

LV hipertrofiyası 13-15mm: HIPERTROFIK KMP

Assimetrik septal KMP

Apikal KMP

Kardiak MR

GLS azalmışdır *septal bölgədə*

GLS azalmışdır *apikal bölgədə*

- LGE hipertrofik bölgədə
- **Mid - wall fibroz**

KARDİOMETABOLİK VƏ NADİR XƏSTƏLİKLƏR KONRESİ

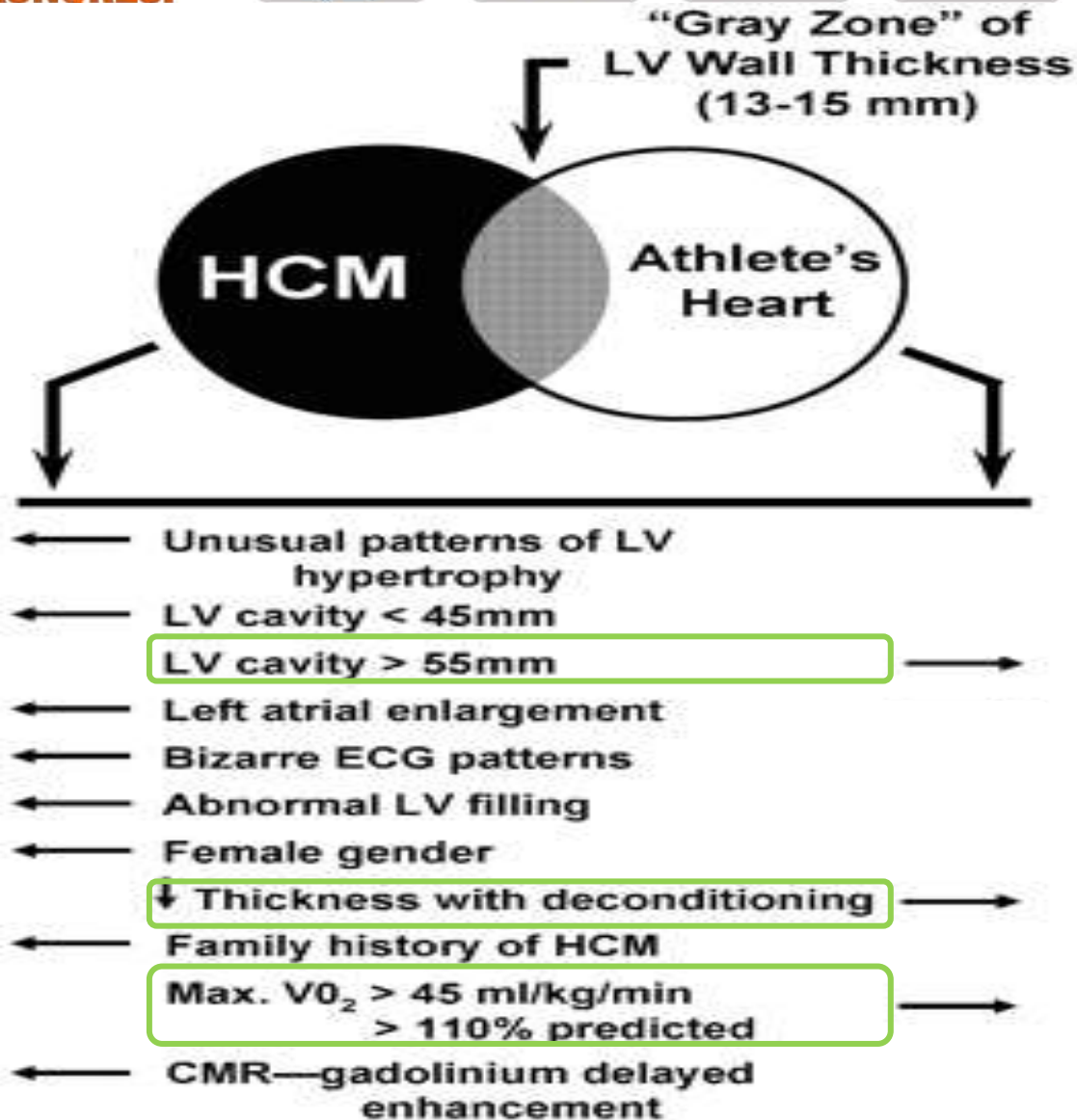

20-21 Fevral 2026
Hilton Otel , Bakı

*Patoloji
hipertrofiya*

*Fizioloji
hipertrofiya*

Apikal hipertrofiya altında başqa nə ola bilər?

Klinik hal

58 yaşlı kişi (2021-ci ildə).

Simptomlar: hərəkət zamanı tənqəfəslik (NYHA III), tez yorulma

Klinik anamnez:

- 2011 ci ildə bir ay davam edən yüksək hərarət səbəbilə hospitalizasiya olunub.
- Qan analizlərində yüksək eozinofil səviyyəsi aşkar edilib ($3,36 \times 10^9/L$, bir ay sonra – $8,84 \times 10^9/L$).
- Eozinofiliyanın etiologiyasını müəyyən etmək üçün (parazitar infeksiyalar, allergik reaksiyalar, neoplastik və sistem xəstəliklər) əlavə müayinələr aparılıb və nəticələr mənfi olub.
- 7 ay sonra xəstə döş qəfəsi ağrısı ilə klinikaya müraciət edib. Qan analizində yüngül eozinofiliya ($1,7 \times 10^9/L$) aşkarlanıb.
- TTE : LVEF 60% və apikal qalınlaşma. Troponin cüzi yüksəlmişdir.
- KAQ - normal.

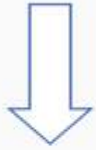
KARDİOMETABOLİK VƏ NADİR XƏSTƏLİKLƏR KONQRESİ

20-21 Fevral 2026
Hilton Otel , Bakı

İlkin diaqnoz`

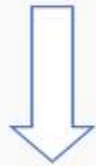
Apikal KMP

2011

2012

İşemik insult səbəbilə trombektomiya proseduru icra olunmuşdur.

2021

Hospitalizasiya (ÜÇ)

Müalicə

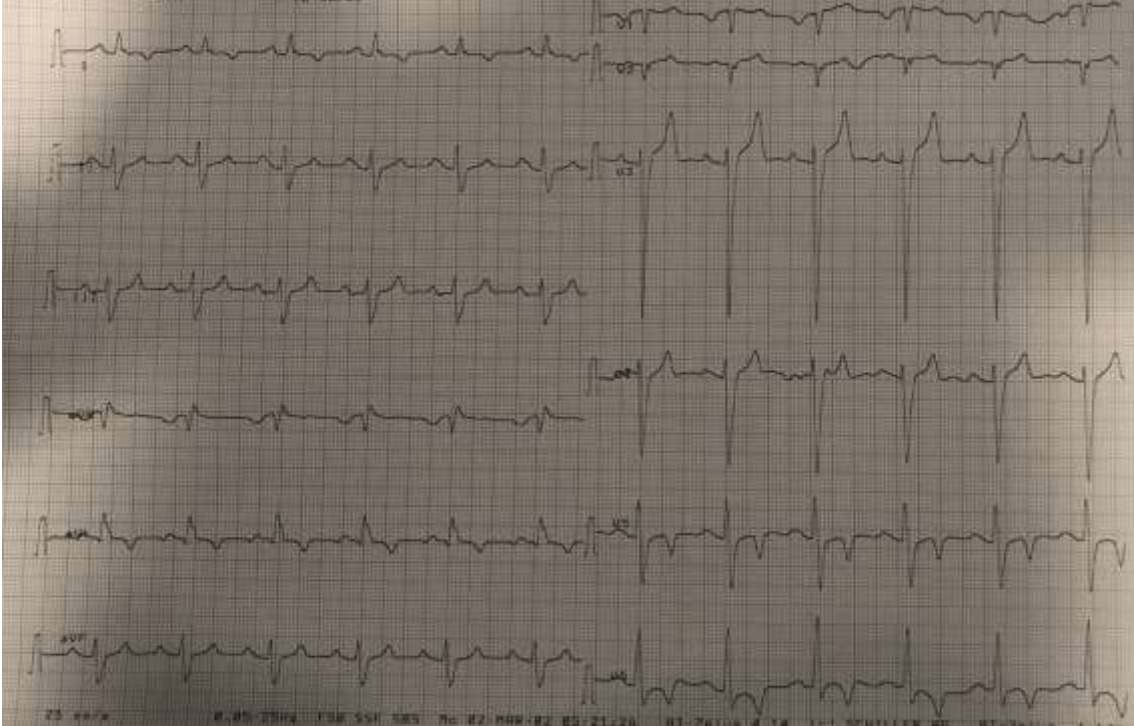
Beta - blokator

KARDİOMETABOLİK VƏ NADİR XƏSTƏLİKLƏR KONQRƏSİ

20–21 Fevral 2026
Hilton Otel , Bakı

- LV hipertrofiyası
- I, aVL, V5-V6 aparmalarında neqativ T dişi

Laborator analizlər:

- QÜA eozinofiliya izlənilmir,
- kalium, albumin, troponin İ, ALT, AST, TSH – normal
- ***kreatinin (1.6mg/dL) yüksəlmişdir.***
- ***NT – pro BNP 5490pg/ml***

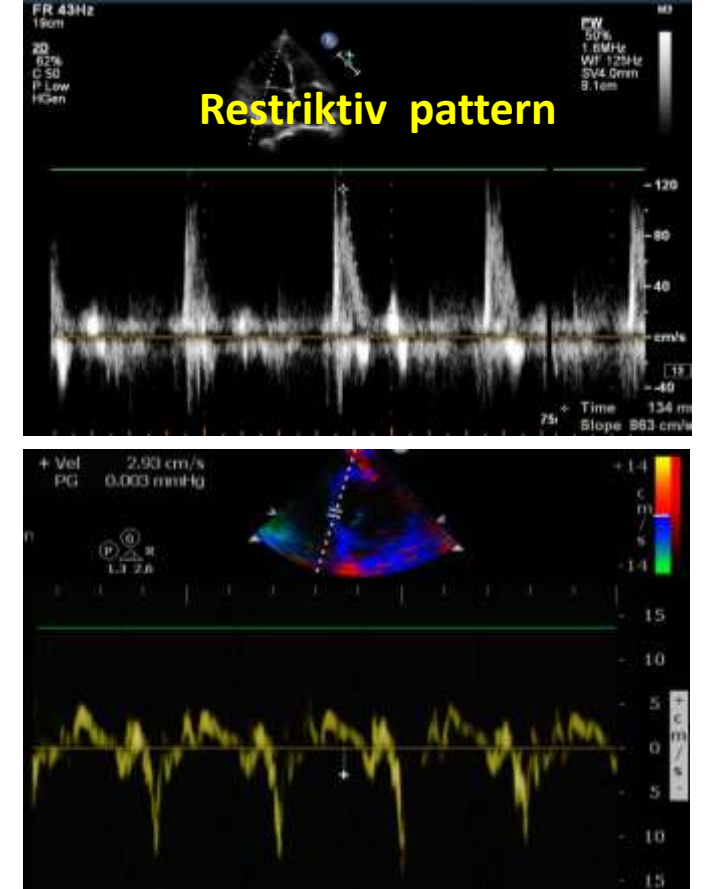
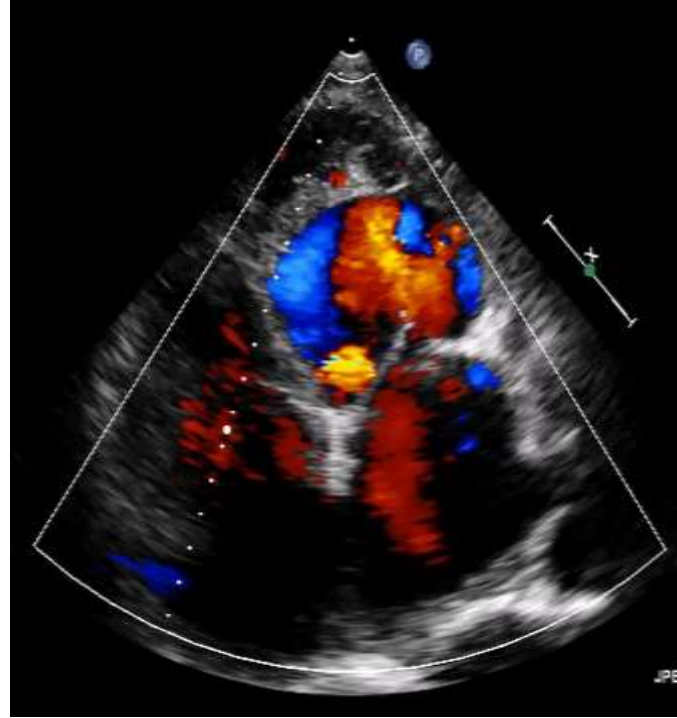
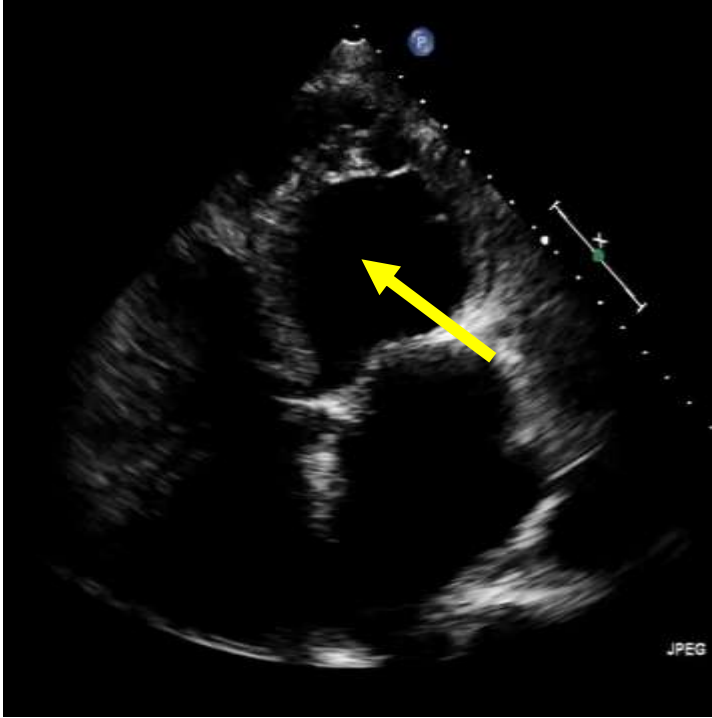
KARDİOMETABOLİK VƏ NADİR XƏSTƏLİKLƏR KONQRƏSİ

20-21 Fevral 2026
Hilton Otel , Bakı

EXO-KQ

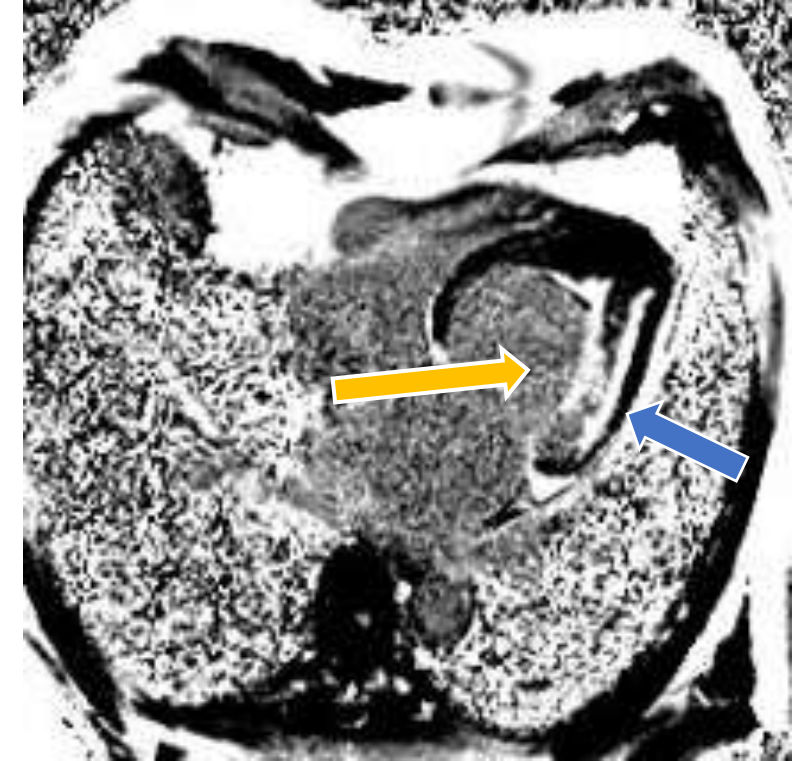
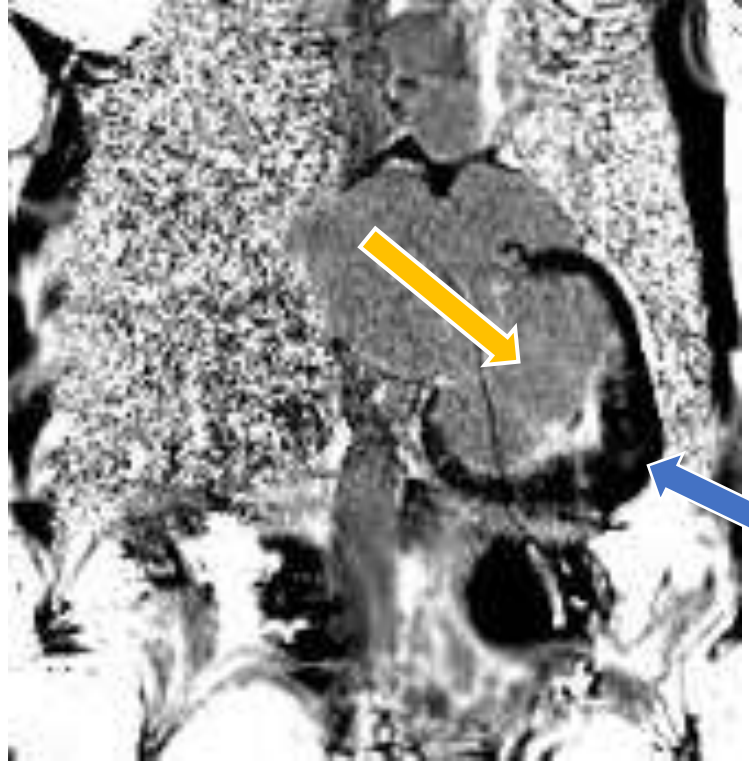
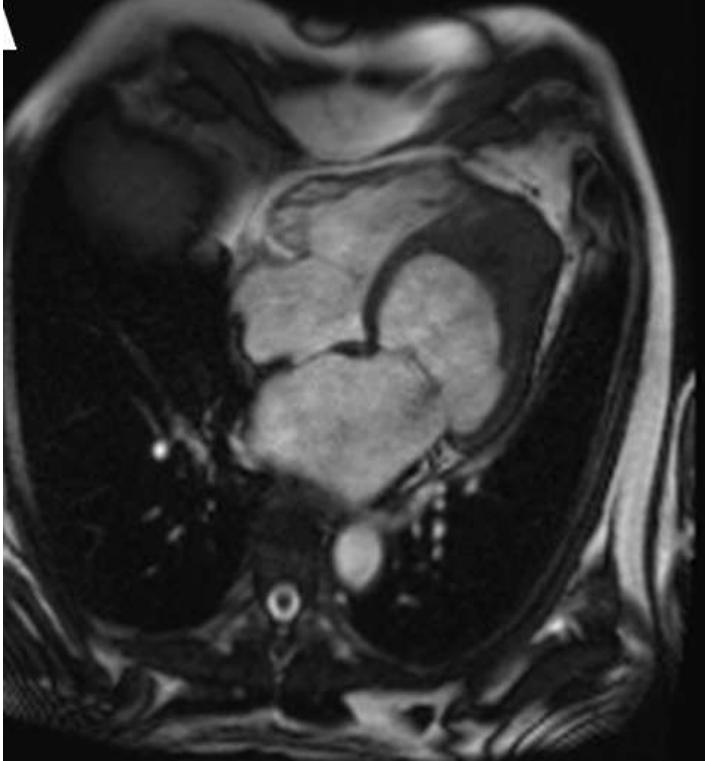

- LVEF 55% , biatrial dilatasiya
- Apeks nahiyəsində ciddi qalınlaşma

- Orta MR, TR
- SPAP 50mmHg
- Restriktiv DD

Kardiak MRT

Gec gadolilinium tutulması görüntülərində * V şəkilli* **subendokardial** və **intramiokardial fibroz**

Anamnez

MRT əlamətləri

Endomiokardial fibroz
+
Apikal KMP

KARDİOMETABOLİK VƏ NADİR XƏSTƏLİKLƏR KONQRESİ

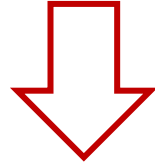

20–21 Fevral 2026
Hilton Otel , Bakı

Müalicə

- Metilprednisolon 8mg/sut
- Varfarin 5mg/sut
- ÜÇ müalicəsi (furosemid 250mg/sut, spironolaktone 50mg/sut, metoprolol 50mg/sut, dapagliflozin 10mg /sut).

- 6 aylıq terapiyadan sonra xəstənin klinik vəziyyətində yaxşılaşma müşahidə olunmadı.
- Ürək çatışmazlığı simptomları NYHA IV funksional sinfinə qədər artdı.
- Bundan əlavə, sağ mədəcik çatışmazlığı inkişaf etdi.

Pasient 3ay sonra vəfat etdi

KARDİOMETABOLİK VƏ NADİR XƏSTƏLİKLƏR KONQRESİ

20–21 Fevral 2026
Hilton Otel , Bakı

- HES proqnozu pisdır, 10 illik sađ qalma 50% -dən azdır, ölüm ürək çatışmazlığı nəticəsində baş verir.
- Xəstəliyin patofizioloji fazaları onun klinik gedişatı və idarə edilməsində önəmli rol oynayır.
- Eozinofiliya və apikal hipertrofik kardiomiopatiyası olan xəstələrdə hipereozinofilik sindrom ehtimal olunan diaqnoz kimi nəzərə alınmalıdır.

**KARDİOMETABOLİK VƏ
NADİR XƏSTƏLİKLƏR KONQRƏSİ**

**20–21 Fevral 2026
Hilton Otel , Bakı**

Sol mədəciyin divarının qalınlığı > 15 mm

KARDİOMETABOLİK VƏ NADİR XƏSTƏLİKLƏR KONQRƏSİ

20–21 Fevral 2026
Hilton Otel , Bakı

Amiloidoz

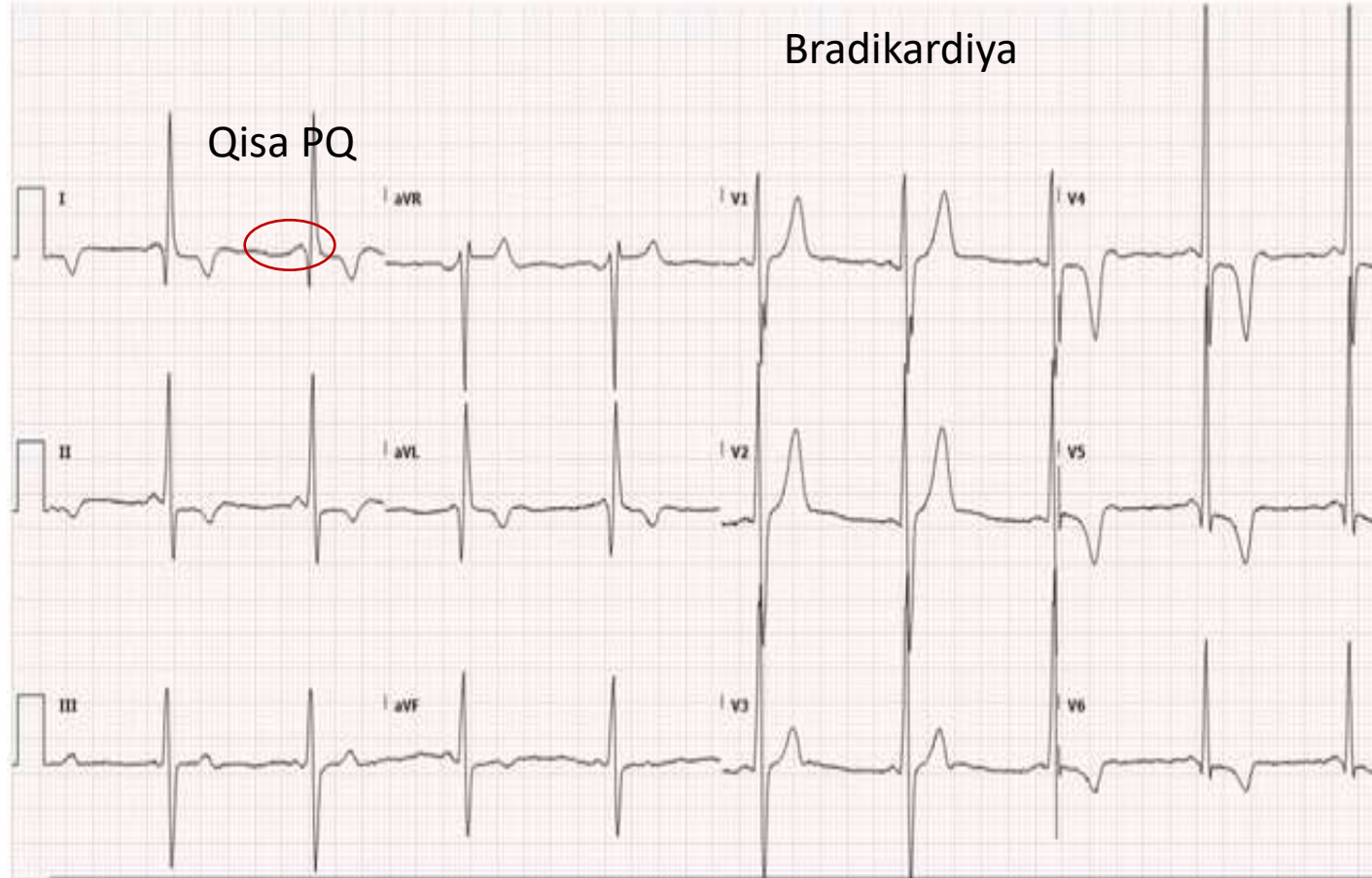
HKMP

Fabry

LV hipertrofiyası >15mm: FABRY XƏSTƏLİYİ

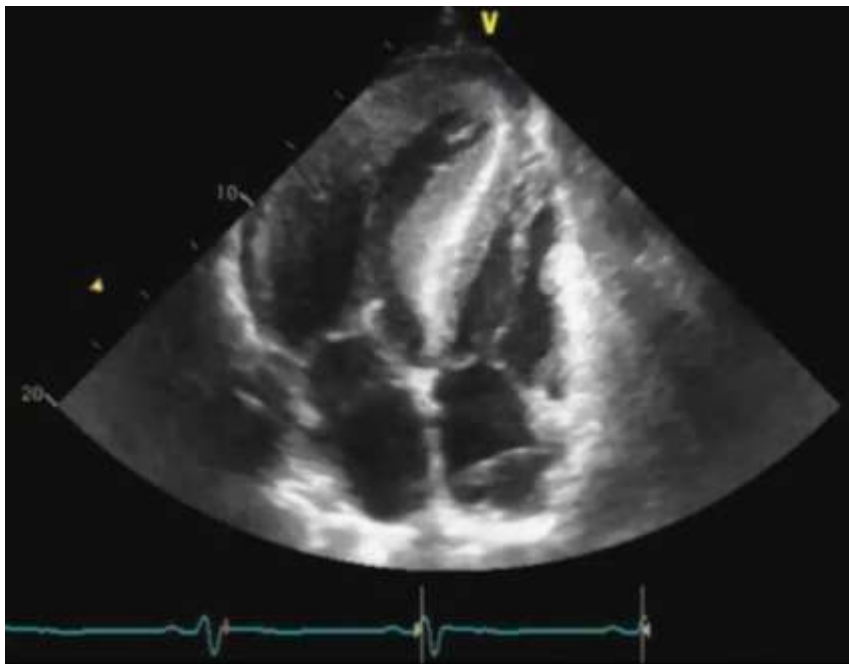

- **Qisa PQ interval**
- **Bradikardiya, AV blokada**
- Inferolateral aparmalarında neqativ T dişi
- Sol mədəciyin hipertrofiya
- **Yüksək voltaj**

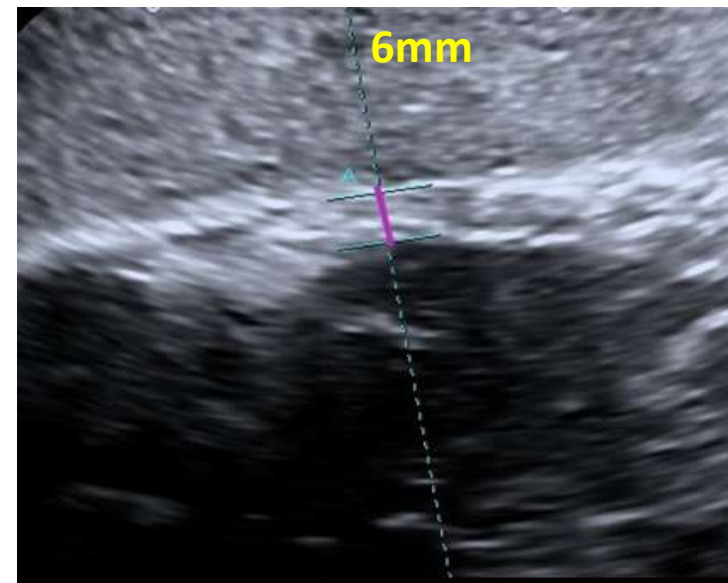

LV hipertrofiyası : FABRY XƏSTƏLİYİ

LV və RV hipertrofiyası

- *Simmetrik LVH*
- *LVOT obstruksiya nadir*

- LVH olan xəstələrin 2/3-də RVH müşahidə olunur.
- RV dilatasiyası nadir hallarda rast gəlinir.
- TAPSE normaldırə
- RV divarında fibroz müşahidə olunmur. ❌

LV hipertrofiyası >15mm: FABRY XƏSTƏLİYİ

**PAPİLYAR ƏZƏLƏLƏRİN
HIPERTROFIYASI - FABRY DÜŞÜN**

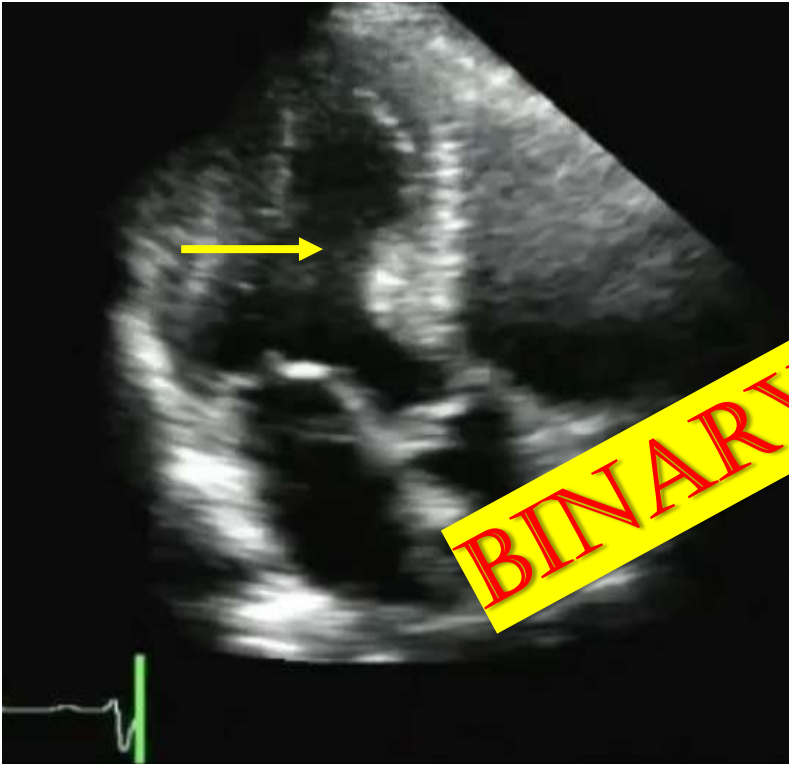
Papillary əzələlərin nəzərə çarpan hipertrofiyası

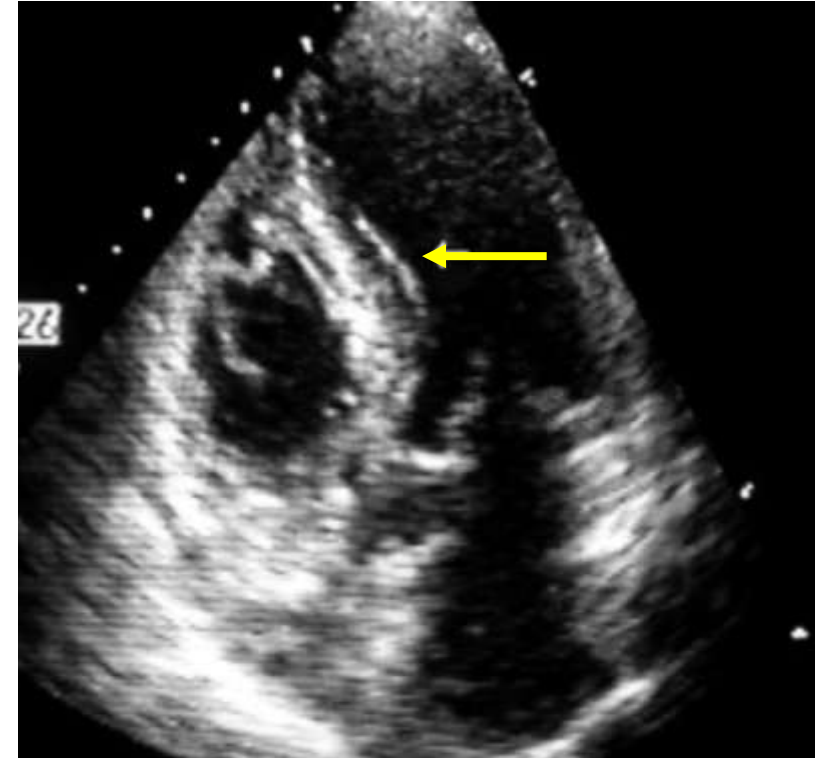
LV hipertrofiyası > 15mm: FABRY XƏSTƏLİYİ

Endokard in Fabry

BINARY SIGN - FABRY DÜŞÜN

Endokardial
BINARY sign

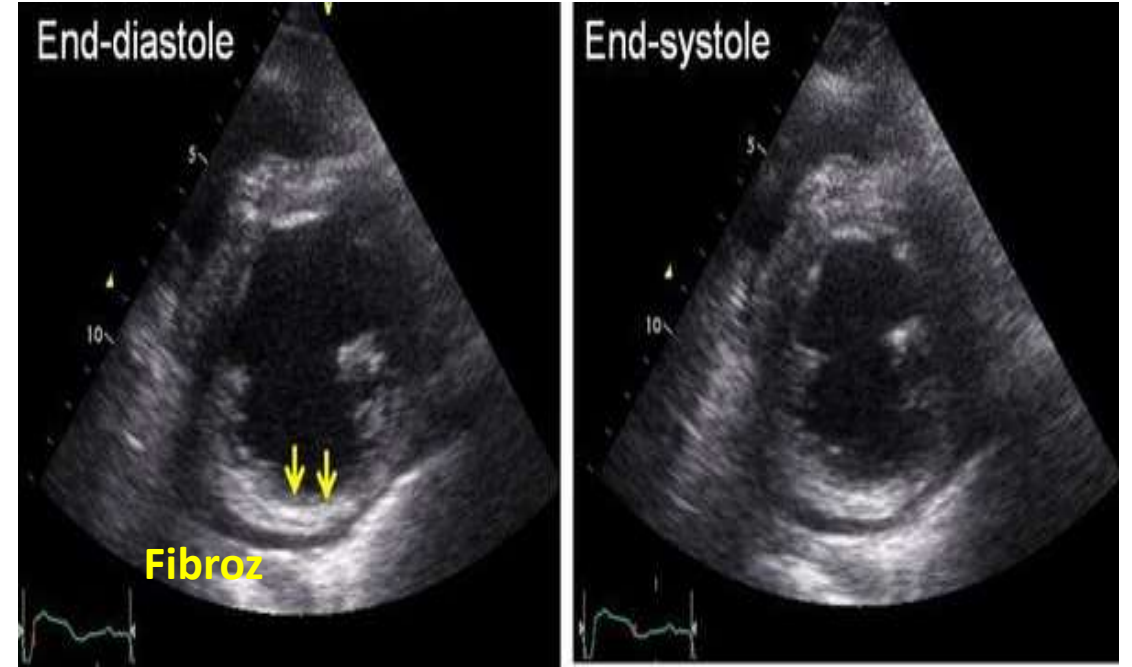
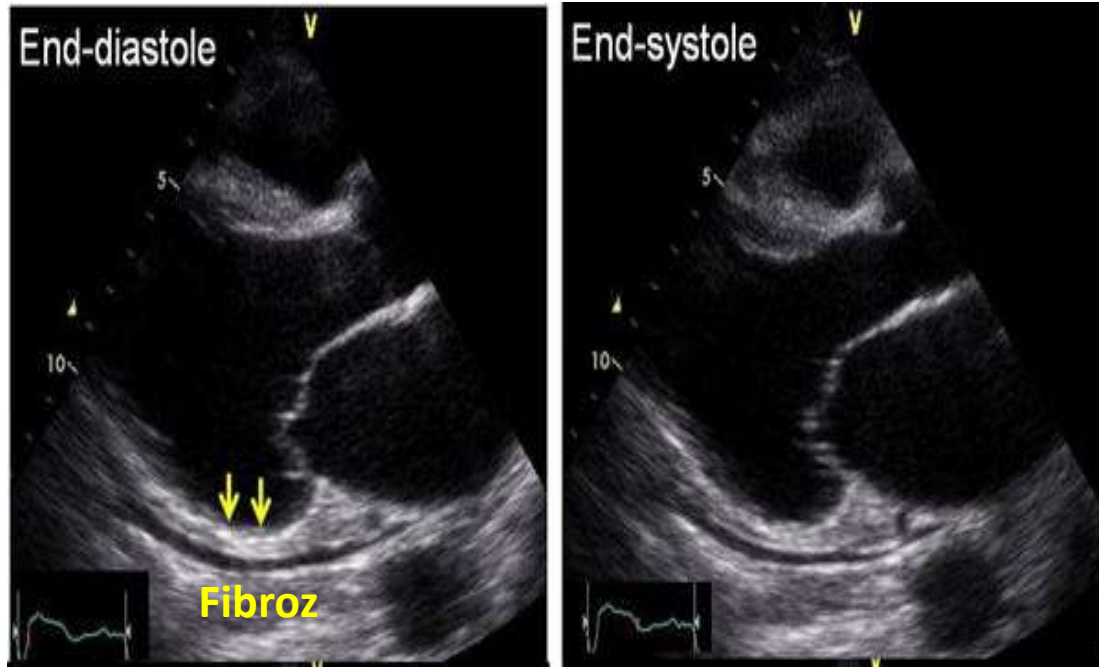

- Parlaq endokard altında tünd təbəqə
- Bu görüntü qlikolipid yığılmasını əks etdirir

LV hipertrofiyası >15mm: FABRY XƏSTƏLİYİ

Divar qüsuru hərəkəti

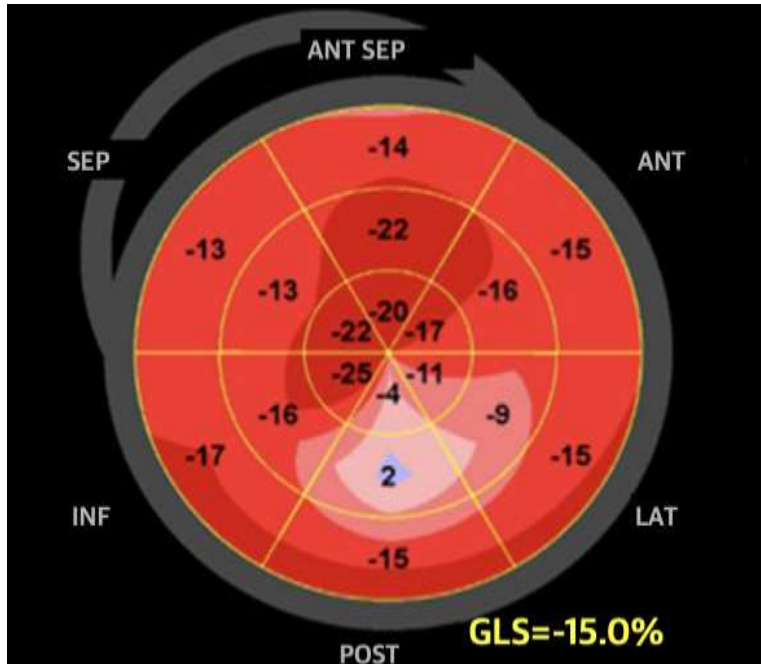

Gec mərhələlərdə **fibroz** görmək mümkündür

→ **inferolateral divarında**

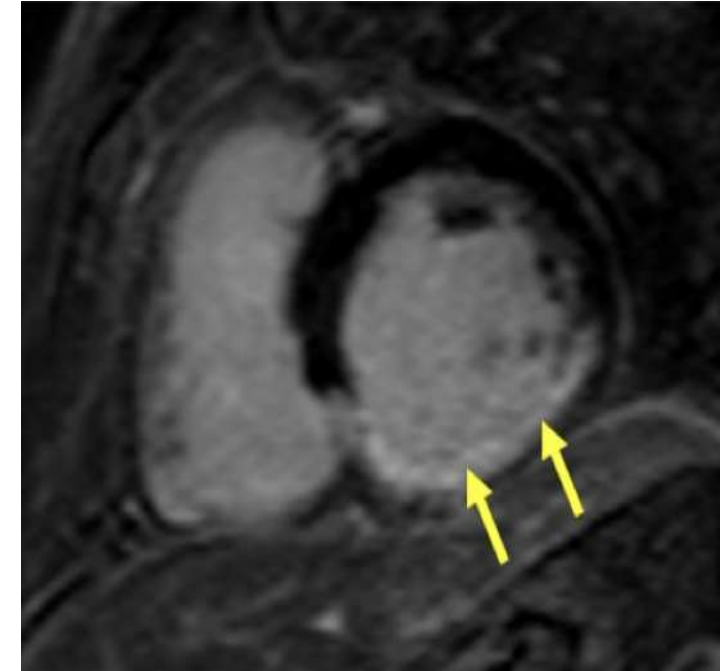
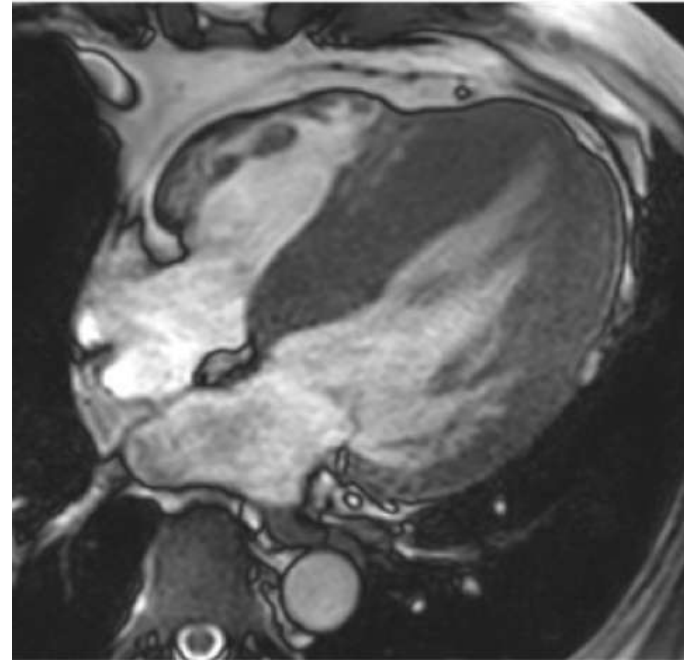

Strain

- GLS azalmışdır infero-lateral seqmentdə

Kardiak MR

- inferolateral divarın mid-wall və ya subepikardial tipli LGE

KARDİOMETABOLİK VƏ NADİR XƏSTƏLİKLƏR KONQRESİ

20–21 Fevral 2026
Hilton Otel , Bakı

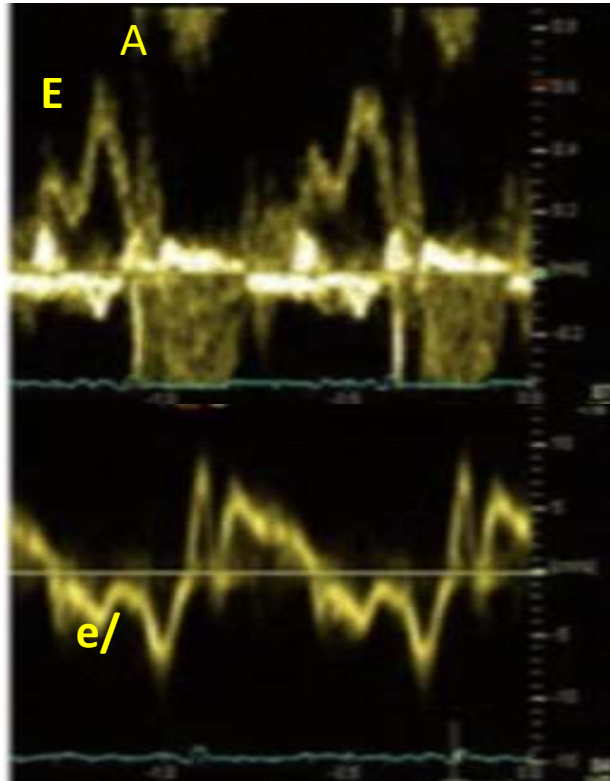
		Extra-Cardiac Red Flags	Cardiac Red Flags		
Presenting Decades of Age	Any time	Family history of renal failure and/or stroke	Family history of LVH, particularly if no evidence of male-to-male transmission	History	Diagnostic Tool
	1–2	Neuropathic pain			
	1–2	Gastrointestinal symptoms	Short PQ interval [†]	Electrocardiography	
	1–2	Angiokeratomas	Bradycardia		
	1–2	Cornea verticillata*	Chronotropic incompetence		
	1–2	Hypohidrosis, heat/cold, and exercise intolerance	Atrioventricular blocks [†]	2D-echocardiography	
	1–2	Albuminuria	LVH with normal systolic function		
	3–4	Juvenile and/or cryptogenic TIA/stroke	Reduced global longitudinal strain	Cardiac Magnetic Resonance	
	3–4	Hearing loss (either progressive or sudden)	Mild-to-moderate aortic root dilation		
	3–4	Dolichoectrasia of the basilar artery, chronic white matter hyperintensities at brain MRI	Mitral and aortic valve thickening with mild-to-moderate regurgitation		
	3–4	Proteinuria	Hypertrophy of papillary muscles	Cardiac Magnetic Resonance	
	3–4	Renal failure	Mid-layer posterolateral late gadolinium enhancement		
	3–4	Lymphedema	Low native T1		

HIPERTROFIK ÜRƏK

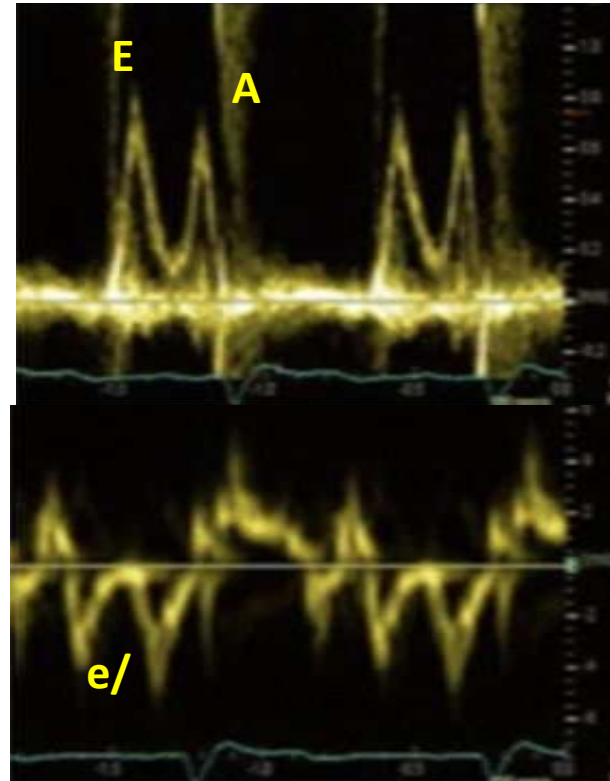
Diastolik disfunksiyası

Grade 1

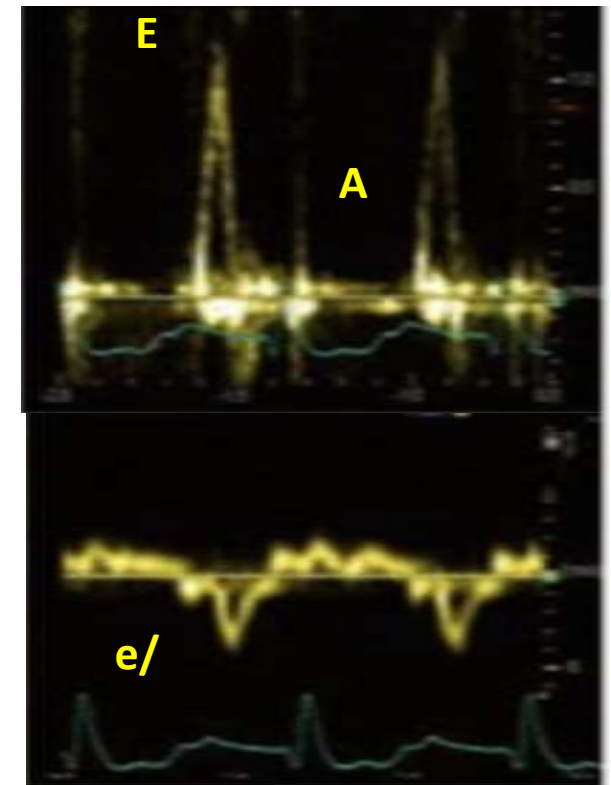
FABRY xəstəliyi

Grade 2

Hipertrofik KMP

Grade 3

Kardiak amiloidoz

KARDİOMETABOLİK VƏ NADİR XƏSTƏLİKLƏR KONQRESİ

20–21 Fevral 2026
Hilton Otel , Bakı

TAKE HOME MESSAGE

- Sol mədəcik hipertrofiyası hər zaman yüksək təzyiqlə əlaqəli deyil.
- Xüsusən arterial təzyiqi normal olub, hipertrofiyası olan xəstələrdə ikincili səbəblər araşdırılmalıdır.
- Bəzi hallarda apikal hipertrofiya altında hipereozinofilik sindrom gizlənə bilər.
- Çox ciddi hipertrofiyalarda və qısa PQ-li EKQ-lərdə Fabry xəstəliyi ağla gəlməlidir.